

Nr 143.

Av herr **Lindhagen**, om vidtagande av åtgärder för
åstadkommande av samarbete emellan Sverige och
Finland i fråga om rättegångsordningen m, m.

I näst föregående motion (nr 142) har erinrats om den aktuella betydelsen just nu av ett nordiskt samarbete i vidsträckt omfattning på lagstiftningens olika områden.

Ett sådant lagstiftningsområde synes *rättegångsordningen* vara såväl för att få någon enhet i de allmänna grunder, som man på olika håll söker låna utifrån som även för att vinna gehör och giva utbredning åt det, som är gott och värt att tillvarata i de olika ländernas hittillsvarande rättegångsväsen. I Sverige har rättegångsreformen stått under beredning i hundra år. Den har kostat ofantligt med pengar och arbete, men allt detta har runnit ut i sanden. Även den nya ansats som påbörjades 1909 synes kämpa med många svårigheter och särskilt i detta ögonblick synes arbetet på ett hotande sätt stanna i stöpet.

Uti Finland, som har samma rättegångsordning som Sverige sedan gammalt, avgåvos år 1900 fullständiga förslag till en civil- och straffprocess. Förslaget granskades av finska lagberedningen, som avgav slutligt utlåtande år 1909. Sedermera har under de sista åren tre sakkunnige ytterligare bearbetat ärendet i hela dess vidd. Resultatet lär ha blivit, att man i september 1918 beslöt avstå från att söka föra saken i hela sin vidd i hamn, och numera lär man i stället vara betänkt på partiella reformer.

Danmark har nyligen erhållit en ny civil- och straffprocess, vars värde dock av mången sättes i tvivelsmål. Däremot prisas av specialister det

norska rättegångsväsendet grundat på en straffprocessordning av 1887 och en civilprocessordning, som är antagen och träder i kraft 1923.

Det är påfallande, vilken överensstämmelse som nu råder i det svenska och det finska tillståndet. Båda länderna bygga på en gammal gemensam rättegångsordning, båda ha utarbetade vidlyftiga förslag, vilka ej kunnat framföras, och båda ha i sitt arbete på en rättegångsreform just nu återigen stannat tämligen i stöpet. Vad vore då naturligare än att här anordnades ett gemensamt arbete med vidare uppgifter och samlade krafter, som kunde verka befruktande.

Tyvärre har den danska och norska lagstiftningen på detta område lett till resultat. Ett tidigare uttalande av andra kammaren, att Sverige borde söka kontakt med det danska och norska arbetet, har lämnats obeaktat av de svenska vederbörande och är således nu för sent. Emellertid kan ju för ett svenskt-finskt arbete en viss gemenskap med de andra länderna ernås genom att upptaga, vad i deras nyare processlagstiftning befinnes vara förtjänt av efterföljd. Om man ser denna sak ur framtidens perspektiv, kan det väl ej bliva mer än ett omdöme därom, att det sätt, varpå i Norden processreformen sköts och fortfarande bedrivs, är ett ganska stort spektakel och en liten dvärgagärning.

Det hemställes alltså,

att riksdagen ville anhålla, att regeringen måtte:

1) taga initiativ till samförstånd med Finland om ett gemensamt arbete för en i största möjliga omfattning likartad rättegångsform; samt

2) giva instruktion för den svenska processkommissionen, att den i sitt arbete söker anslutning till de norska och danska processlagarna, i den mån de befinnas även för våra förhållanden mana till efterföljd.

Stockholm den 22 januari 1920.

Carl Lindhagen.
